

Laidiens: **17.04.2015., Nr. 75**
Oficiālās publikācijas Nr.: **2015/75.3**

Ministru kabineta noteikumi Nr.191

Rīgā 2015.gada 14.aprīlī (prot. Nr.20 24.§)

Īpašās vides prasības ādu apstrādei (miecēšanai)

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu"
24.² panta otro daļu*

1. Noteikumi nosaka īpašās vides aizsardzības prasības šādām likuma "Par piesārņojumu" 1. pielikumā minētajām piesārņojošām darbībām (iekārtām):

1.1. iekārtas ādu apstrādei, kuru jauda pārsniedz 12 tonnas gatavās produkcijas dienā;

1.2. iekārtas neatkarīgai notekūdeņu attīrīšanai, kas nodrošina šo noteikumu 1.1. apakšpunktā minētās piesārņojošās darbības radīto notekūdeņu attīrīšanu, ja uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām neattiecas normatīvo aktu regulējums par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī.

2. Prasības šo noteikumu 1. punktā minētajām darbībām (iekārtām) norādītas šo noteikumu pielikumā. Šo noteikumu pielikumā minēto labāko pieejamo tehnisko paņēmieni vietā piesārņojošās darbības veicējs var izmantot citus labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, kas nodrošina vismaz līdzvērtīgu vides aizsardzības līmeni.

3. Šo noteikumu pielikumā minētās prasības operatoram jāņem vērā, lai saņemtu A kategorijas piesārņojošās darbības atļauju saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas nosaka kārtību, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai.

4. Šo noteikumu pielikumā minētās prasības attiecīgā Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde (turpmāk – pārvalde) ņem vērā, izsniedzot A kategorijas piesārņojošās darbības atļauju saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas nosaka kārtību, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai.

5. Šo noteikumu pielikuma 3.1. apakšnodaļā minēto vides pārvaldības sistēmu ieviešanai ir ieteikuma raksturs.

6. Darbībām (iekārtām), kurām līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai jau ir izsniegtas A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas, izsniegto atļauju nosacījumus attiecīgā pārvalde pārskata un iekārtas darbības atbilstību šo noteikumu pielikumā norādītajām prasībām iekārtas operators nodrošina līdz 2017. gada 16. februārim.

Ministru prezidente *Laimdota Straujuma*

Pielikums
Ministru kabineta
2015.gada 14.aprīļa
noteikumiem Nr.191

Secinājumi par labākajiem pieejamiem tehniskajiem paņēmieniem (LPTP) ādu miecēšanas nozarē

1. Piemērošanas joma

1. tabula

Citi vadlīniju dokumenti, kuri attiecas uz šajos LPTP secinājumos aplūkoto darbību

Nr. p.k.	Atsauces dokuments	Darbība
1.	Energoefektivitāte (<i>ENE</i>)	Vispārīgā energoefektivitāte
2.	Ekonomika un mijiedarbība ar vides faktoriem (<i>ECM</i>)	Tehnisko paņēmienu ekonomiskā ietekme un mijiedarbība ar vides faktoriem
3.	Vispārīgie monitoringa principi (<i>MON</i>)	Emisiju un patēriņa monitorings
4.	Emisijas no uzglabāšanas vietām (<i>EFS</i>)	Emisijas no tvertnēm, cauruļvadiem un ķīmisko vielu noliktavām
5.	Atkritumu sadedzināšana (<i>WI</i>)	Atkritumu sadedzināšana
6.	Atkritumu apstrādes iekārtas (<i>WT</i>)	Atkritumu apstrāde

2. Definīcijas

2. tabula

Definīcijas

Nr. p.k.	Izmantotais termins	Definīcija
1.	Stieptuve/kaļķotava	Miecētavas daļa, kurā pirms miecēšanas sākšanas ādas, ja nepieciešams, mērcē, apstrādā ar kaļķi, no tām atdala miesu, noņem apmatojumu
2.	Blakusprodukts	Objekts vai viela, kas atbilst Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 302 "Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus" 5. punktam
3.	Esoša iekārta	Iekārta, kas nav jauna iekārta
4.	Esoša apstrādes tvertne	Apstrādes tvertne, kas nav jauna apstrādes tvertne
5.	Jauna iekārta	Iekārta, kuru ražotnē sāk ekspluatēt pēc šo LPTP secinājumu publicēšanas, vai iekārta, kuru, saglabājot esošos pamatus, pilnībā nomaina pēc šo LPTP secinājumu publicēšanas
6.	Jauna apstrādes tvertne	Apstrādes tvertne, kuru iekārtā sāk ekspluatēt pēc šo LPTP secinājumu publicēšanas, vai apstrādes tvertne, kas pilnībā pārbūvēta pēc šo LPTP secinājumu publicēšanas
7.	Miecētava (ražotne)	Ražotne, kurā veic ādu miecēšanu, ja iekārtas jauda pārsniedz 12 tonnas gatavās produkcijas dienā (likuma "Par piesārņojumu" 1. pielikuma sestās daļas 3. punktā minētā darbība)

8.	Miecētava (vieta)	Miecētavas (ražotnes) daļa, kurā fiziski notiek ādu sāļošana un miecēšana
9.	Komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	Iekārtas, kurām piemēro Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumu Nr. 34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" prasības

3. Vispārīgi secinājumi par LPTP ādu miecēšanas nozarē

3.1. Vides pārvaldības sistēmas

3.1.1. Lai uzlabotu miecētavas darbības vispārīgos ekoloģiskos rādītājus, LPTP mērķis ir ieviest un konsekventi īstenot tādu vides pārvaldības sistēmu (*EMS*), kam pilnībā piemīt šādas iezīmes:

- 1) vadības (tostarp augstākā līmeņa vadītāju) atbalsts;
- 2) tādas vides politikas noteikšana, kas paredz vadībai pienākumu pastāvīgi uzlabot ražotni;
- 3) vajadzīgo procedūru, mērķu un uzdevumu plānošana un noteikšana saistībā ar finanšu plānošanu un ieguldījumiem;
- 4) procedūru īstenošana, īpašu uzmanību pievēršot šādiem aspektiem:
 - a) struktūra un atbildības sadalījums;
 - b) mācības, izpratnes palielināšana un kompetence;
 - c) informācijas sniegšanas līdzekļi;
 - d) darbinieku iesaistīšana;
 - e) dokumentācija;
 - f) efektīva procesa vadība;
 - g) tehniskās apkopes programmas;
 - h) gatavība ārkārtas situācijām un reaģēšana uz tām;
 - i) vides tiesību aktu prasību ievērošanas nodrošināšana;
- 5) darbības rezultātu pārbaude un koriģējošu pasākumu veikšana, īpašu uzmanību pievēršot šādiem aspektiem:
 - a) monitorings un mērījumi (sk. arī atsauces dokumentu "Vispārīgie monitoringa principi");
 - b) koriģējoši un profilaktiski pasākumi;
 - c) uzskaitvedība;
 - d) neatkarīgas (ja praktiski iespējams) iekšējās un ārējās revīzijas, lai konstatētu, vai *EMS* atbilst plānam un vai tā ir pienācīgi ieviesta un tiek ievērota;
- 6) *EMS* un tās piemērotības, atbilstības un efektivitātes pastāvīguma pārbaude, kuru veic augstākā līmeņa vadītāji;
- 7) videi mazāk kaitīgu tehnoloģiju izstrādes gaitas novērošana;
- 8) ietekmes uz vidi izvērtēšana, ja ražotnes ekspluatāciju pārtrauktu jaunas iekārtas konstruēšanas posmā, kā arī visa iekārtas darbības laikā;
- 9) nozares procesu mērījumu regulāra salīdzinošā novērtēšana.

Ādu miecēšanā svarīgi ir apsvērt arī šādas potenciālas *EMS* iezīmes:

1) uzskaitvedība par objekta vietām, kurās notiek kādi konkrēti procesa posmi (tas atvieglotu ekspluatācijas pārtraukšanu);

2) citas iezīmes, kas minētas 3.2.1. punktā.

Piemērojamība

EMS (piemēram, standarta vai nestandarta) piemērošanas joma (piemēram, detalizācijas pakāpes ziņā) un veids ir atkarīgs no ražotnes veida, lieluma un sarežģītības pakāpes, kā arī no ietekmes, ko tā var radīt uz apkārtējo vidi.

3.2. Laba saimniekošana

3.2.1. Lai mazinātu ražošanas procesa ietekmi uz vidi, LPTP mērķis ir ievērot labas saimniekošanas principus, un to panāk ar šādu paņēmieni apvienojumu:

- 1) rūpīga vielu un izejvielu atlase un lietojuma kontrole (piemēram, ādu kvalitāte, ķīmisko vielu vai maisījumu kvalitāte);
- 2) ievades–izlaides analīze – ķīmisko vielu vai maisījumu inventarizācija, norādot daudzumus un toksikoloģiskās īpašības;
- 3) ķīmisko vielu vai maisījumu izmantošanas samazināšana līdz minimālajam līmenim, ar kuru iespējams izpildīt galaprodukta kvalitātes specifikācijas;
- 4) rūpīga izejvielu un saražotās produkcijas apstrāde un uzglabāšana, lai samazinātu ūdens izšķērdēšanu un iespēju, ka atgadās noplūde un nelaimes gadījums;
- 5) ja iespējams, atkritumu plūsmu nošķiršana, lai varētu veikt konkrētu atkritumu otrreizēju pārstrādi;
- 6) kritisko procesa parametru monitorings, lai nodrošinātu ražošanas procesa stabilitāti;
- 7) regulāra izplūdes ūdeņu attīrīšanas sistēmu apkope;
- 8) iespēju izvērtēšana attiecībā uz procesā izmantoto ūdeņu un skalošanas ūdeņu atkārtotu izmantošanu;
- 9) atkritumu apglabāšanas iespēju pārskatīšana.

4. Monitorings

4.1. LPTP mērķis ir nodrošināt emisiju un citu būtisko procesa parametru monitoringu (tostarp turpmāk minēto parametru monitoringu norādītajā biežumā), kā arī emisiju monitoringa norises atbilstību Eiropas standartiem. Ja Eiropas standarti nav pieejami, atbilstoši LPTP jāizmanto starptautiskie vai nacionālie standarti, kas nodrošina, ka iegūtajiem datiem ir līdzvērtīga zinātniskā kvalitāte.

3. tabula

Monitorings

Nr. p.k.	Parametrs	Biežums	Piemērojamība
1.	Ūdens patēriņa mērījumi abos procesa posmos: ūdens patēriņš līdz miecēšanas un pēcmiecēšanas stadijai un tajā pašā periodā saražotais daudzums	Vismaz reizi mēnesī	Piemēro iekārtām, kurās veic mitro apstrādi
2.	Katrā procesa posmā izmantoto ķīmikāliju daudzuma uzskaitē un tajā pašā periodā saražotā daudzuma uzskaitē	Vismaz reizi gadā	Piemēro vispārēji
3.	Sulfīdu koncentrācijas un kopējā hroma koncentrācijas monitorings galīgajos attīrītajos notekūdeņos, kurus	Reizi nedēļā vai mēnesī	Vietējām vai centralizētām iekārtām, kurās notiek hroma izgulsnēšana,

	novadis tieši saņemtajos ūdeņos (izmanto 24 stundās uzkrātus un plūsmas apjomam proporcionālus paraugus). Sulfīdu koncentrācijas un kopējā hroma koncentrācijas monitorings pēc hroma izgulsnēšanas netiešai novadīšanai (izmanto 24 stundās uzkrātus un plūsmas apjomam proporcionālus paraugus)		veic hroma koncentrācijas monitoringu. Ja tas ir ekonomiski pamatoti, iekārtām, kurās daļēji veic miecētavu notekūdeņu attīrīšanu uz vietas vai centralizētās iekārtās, veic sulfīdu koncentrācijas monitoringu
4.	Ķīmiskā skābekļa patēriņa (KSP), bioķīmiskā skābekļa patēriņa (BSP) un amonija slāpekļa monitorings pēc notekūdeņu attīrīšanas vietējās vai centralizētās iekārtās, lai tos novadītu tieši saņemtajos ūdeņos (izmanto 24 stundās uzkrātus un plūsmas apjomam proporcionālus paraugus). Kopējā suspendēto cieta daļiņu daudzuma monitorings pēc notekūdeņu attīrīšanas vietējās vai centralizētās iekārtās, lai tos novadītu tieši saņemtajos ūdeņos	Reizi nedēļā vai mēnesī. Biežākus mērījumus veic, ja vajadzīgas izmaiņas procesā	Piemēro iekārtām, kurās daļēji veic miecētavu notekūdeņu attīrīšanu uz vietas vai centralizētās iekārtās
5.	Halogēnorganisko savienojumu monitorings pēc notekūdeņu attīrīšanas vietējās vai centralizētās iekārtās, lai tos novadītu tieši saņemtajos ūdeņos	Regulāri	Piemēro iekārtām, kurās ražošanas procesā izmanto halogēnorganiskos savienojumus, kas var nonākt saņemtajos ūdeņos
6.	pH vai redokspotenciāla mērījumi pie šķidruma kolektora mitrajās filtrēšanas sistēmās	Pastāvīgi	Piemēro iekārtām, kurās izmanto mitrās filtrēšanas sistēmas, lai novērstu ūdeņraža sulfīda vai amonjaka emisijas gaisā
7.	Ikgadēja šķīdinātāju uzskaitē un tajā pašā periodā saražotā daudzuma uzskaitē	Katru gadu	Piemēro iekārtām, kurās virsmas apstrādi veic ar šķīdinātājiem vai izmanto virsmas pārklājumu uz ūdens bāzes vai tamlīdzīgus materiālus, lai samazinātu vajadzīgo šķīdinātāja daudzumu
8.	Gaistošo organisko savienojumu (GOS) emisiju monitorings pie emisiju samazināšanas aprīkojuma kolektora; saražotā daudzuma uzskaitē	Pastāvīgi vai periodiski	Piemēro iekārtām, kurās virsmas apstrādi veic ar šķīdinātājiem un ierobežo emisijas gaisā
9.	Indikatīvs spiediena krituma monitorings maisa filtros	Regulāri	Ja ir tiešas izplūdes atmosfērā, piemēro iekārtām, kurās cieta daļiņu emisiju samazināšanai izmanto maisa filtros
10.	Mitrās filtrēšanas sistēmu uztveršanas efektivitātes testēšana	Katru gadu	Ja ir tiešas izplūdes atmosfērā, piemēro iekārtām, kurās cieta daļiņu emisiju samazināšanai izmanto mitrās filtrēšanas sistēmas
11.	Reģenerācijai, atkārtotai izmantošanai, pārstrādei un apglabāšanai nosūtīto procesa atlikumu daudzuma uzskaitē	Regulāri	Piemēro vispārēji
12.	Visu veidu enerģijas patēriņa un tajā pašā periodā saražotā daudzuma uzskaitē	Regulāri	Piemēro vispārēji

5. Ūdens patēriņa samazināšana

5.1. Lai samazinātu ūdens patēriņu, LPTP mērķis ir izmantot vienu vai abus turpmāk norādītos paņēmienus.

4. tabula

Tehniskie paņēmieni un to piemērojamība

Nr. p.k.	Tehniskais paņēmienis	Apraksts	Piemērojamība